

Tytuł i streszczenie – najważniejsze elementy artykułu naukowego

Wojciech M. Wysocki^{1, 2, 3}, Agnieszka Wrzesień¹, Tomasz Piekot⁴

¹Redakcja Naukowa, Narodowy Instytut Onkologii im. M. Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa

²Klinika Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej i Naczyniowej, 5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie, Kraków

³Katedra Chirurgii, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Krakowska Akademia im. A. Frycza-Modrzewskiego, Kraków

⁴Pracownia Prostej Polszczyzny, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław

Czy nam się to podoba, czy nie – tytuł i streszczenie artykułu naukowego to dla przeważającej grupy odbiorców jedyna część wyników prac badawczych, z jaką się zapoznają. Potwierdzają to dane z serwerów wydawców medycznych – 80% czytelników czyta tylko tytuły i streszczenia. Dlatego te dwa elementy formułujemy szczególnie starannie i klarownie.

Dobry tytuł to większe szanse na cytowanie

Tytuł artykułu naukowego musi być sformułowany prosto i jednoznacznie nawiązywać do problematyki badawczej, której dotyczy cały tekst. Powinien wskazywać na najważniejszy wynik przeprowadzonych badań. Ma także przykuwać uwagę potencjalnego czytelnika, który przegląda rekordy PubMedu lub innej tego typu bazy bibliograficznej. W dodatku te wszystkie funkcje tytułu autorzy muszą zawrzeć w kilku lub kilkunastu słowach. Warto zerknąć na dwa autentyczne tytuły z obszaru badań podstawowych:

- *H3K4 Methyltransferase Activity Is Required for MLL4 Protein Stability*
- *Discrepant susceptibility to gentamicin despite amikacin resistance in Klebsiella pneumoniae by VITEK 2 represents false susceptibility associated with the armA 16S rRNA methylase gene*

Pierwszy lekarzowi bez doświadczenia badawczego w zakresie biologii i biochemii pozwala bez wysiłku stwierdzić, że wymieniony enzym o aktywności metylotransferazy jest niezbędny, aby utrzymać stabilność wskazanego białka. Ten tytuł spełnia wszystkie określone wcześniej funkcje.

Natomiast drugi tytuł trzeba co najmniej kilka razy przeczytać, a i tak nadal nie bardzo wiadomo, co jest istotą odkrycia, które autorzy opisują w artykule. Trudność ze zrozumieniem tytułu znacznie zmniejsza szanse na zacytowanie tego owocu pracy badawczej. A przecież liczba cytowań jest powszechnie stosowanym miernikiem działalności naukowej.

Warto też pamiętać, by tytuł artykułu nie przypominał tytułu wystąpienia na konferencji. To dwa różne gatunki, które rządzą się swoimi prawami. Tytuł referatu konferencyjnego ma przyciągać uwagę. Często więc przed częścią właściwą tytułu pojawia się fragment perswazyjny (cytat znanej osoby, metafora, pytanie, np. *Cichy zabójca. Analiza...*). Tytuł artykułu naukowego zaś warto podporządkować zasadom search engine optimization (SEO). Powinny się w nim znaleźć wszystkie słowa kluczowe, które mogliby wpisać do wyszukiwarek badacze analizujący stan badań [1].

Struktura streszczenia ma znaczenie

Kolejnym fragmentem artykułu naukowego jest jego streszczenie. Po pierwsze, streszczenie powinno być przygotowane zgodnie z wymaganiami danego pisma – najczęściej streszczenia prac oryginalnych muszą być ustrukturyzowane, czyli podzielone na części (wstęp, metodyka, wyniki, wnioski).

Po drugie, streszczenie może zawierać ograniczoną – zwykle dość małą – liczbę słów. Dlatego w streszczeniu każde słowo ma znaczenie. Ta część artykułu powinna nieść wszystkie informacje, które dotyczą badanej grupy chorych i uzyskanych wyników (zwłaszcza tych, które stanowią *novum* i mogą

Jak cytować / How to cite:

Wysocki WM, Wrzesień A, Piekot T. *Tytuł i streszczenie – najważniejsze elementy artykułu naukowego*. Biuletyn PTO NOWOTWORY 2021; 6: 415–416.

przyczynić się do zwiększania zainteresowania całością pracy i wzrostu liczby jest cytowań). Warto także w sposób głęboko przemyślany umieścić w streszczeniu najważniejsze wyniki w formie liczb oraz wskazać wnioski.

Największym błędem streszczenia jest redagowanie go jako opowieści o tekście (w tej pracy opisane zostały..., w części trzeciej przedstawiono...). Badaczy poszukujących dla siebie bibliografii nie interesuje zawartość tekstu. Im najbardziej zależy na poznaniu przebiegu i wyników badań. Pisząc streszczenie, myślimy więc o badaniach i opisujemy je szczegółowo. Wskazujemy przewidywania i omawiamy to, co nas zaskoczyło. Twórzmy wciągającą historię pełną szczegółów. Dziś to najważniejsze czynniki zapewniające wiedzy naukowej bibliometryczną wirusowość [2].

Nie traktujmy tytułu i streszczenia artykułu naukowego po macoszemu. Nie piszmy ich w ostatniej chwili przed złożeniem manuskryptu w redakcji. Poświęćmy czas, aby dobrze je przygotować. Będzie to z pożytkiem dla nas, nauki i czytelników.

Konflikt interesów: nie zgłoszono

Agnieszka Wrzesień

Narodowy Instytut Onkologii im. M. Skłodowskiej-Curie
– Państwowy Instytut Badawczy
Redakcja Naukowa
ul. Roentgena 5
02-781 Warszawa
e-mail: awrzesien@nowotwory.edu.pl

Otrzymano i zaakceptowano: 4 października 2021

Piśmiennictwo

1. Piekot T, Zarzeczny G. Jak napisać efektywny abstrakt? Część pierwsza. Przegląd Uniwersytecki. 2014; 20(2): 31–33. http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/53843/PDF/PU_2014_02.pdf.
2. Piekot T, Zarzeczny G. Jak zwiększyć efektywność abstraktu za pomocą kilku kropek. Przegląd Uniwersytecki. 2014; 20(4): 30–32. http://www.bibliotekacyfrowa.pl/Content/63589/PDF/PU_2014_04.pdf.